

Výukový materiál zpracovaný v rámci projektu

**Základní škola Sokolov, Běžecká 2055
pracoviště Boženy Němcové 1784**

Název a číslo projektu: Moderní škola, CZ.1.07/1.4.00/21.3331

Šablona: III/2 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Sada/předmět(oblast): PŘÍRODOPIS

Číslo výukového materiálu: 2_PŘ_19

Činnost vody

Anotace: činnost tekoucí vody, působení tekoucí vody na ráz krajiny

Klíčová slova: tekoucí voda, vodní eroze, meandr, spád vody, nános, údolí, valouny, delta

Předmět: PŘÍRODOPIS

Ročník: 9.

Autor: SLÁMOVÁ DAGMAR

Použité zdroje:

kurz.geologie.sci.muni.cz/kapitola5.htm

cs.wikipedia

kurz.geologie.sci.muni.cz/kapitola5.htm – meandr

http://cs.wikipedia.org/wiki/Vodn%C3%AD_tok

VÍŠ ČI NEVÍŠ??

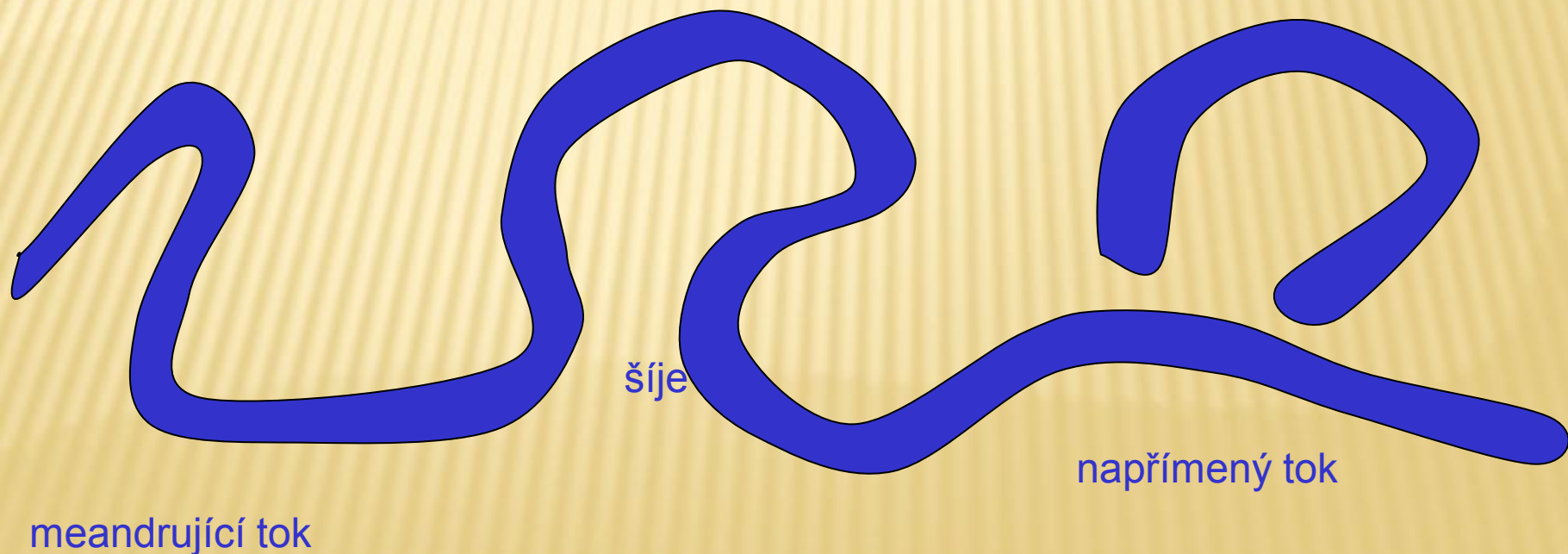
- ✘ Z hodin zeměpisu si jistě pamatuješ, co jsou to vodní toky. Vyjmenuj, co jsou to vodní toky.
- ✘ Patří sem přírozené vodní toky se dále rozdělují podle velikosti na několik typů:
 - ✘ bystřina – malý vodní tok se značným a proměnlivým sklonem dna,
 - ✘ potok – menší vodní tok s vyrovnanějším a mírnějším sklonem,
 - ✘ říčka – velikostní přechod mezi potokem a řekou,
 - ✘ řeka – větší vodní tok,
 - ✘ veletok – obvykle se vymezuje jako řeka alespoň 500 km dlouhá s plochou povodí alespoň 100 000 km²,
 - ✘ průtok
- ✘ umělé
 - ✘ vodní kanály
 - ✘ vodní tunely

ČINNOST VODY

- × Tekoucí voda odnáší zvětraliny,
- × rozrušuje horniny a vymílá koryto.
- × Působením vodní eroze vznikají
- × říční údolí.
- × Velikost vodní eroze závisí na množství vody, spádu vodního toku a odolnosti hornin.

MEANDRY

- ✘ Neregulovaná řeka neteče rovně, ale vytváří zákruty – meandry.
 - 1) zaklesnuté (v pevných horninách)
 - 2) volné (v náplavech)

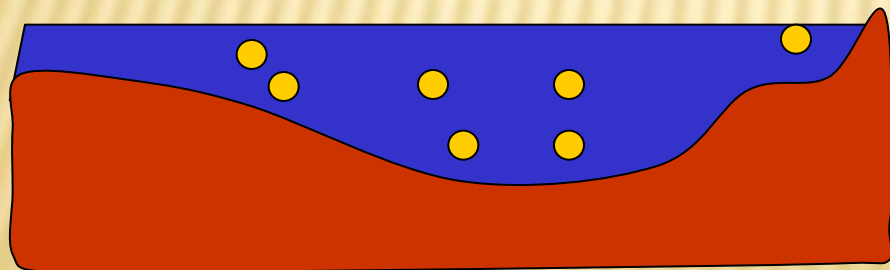
MEANDRY

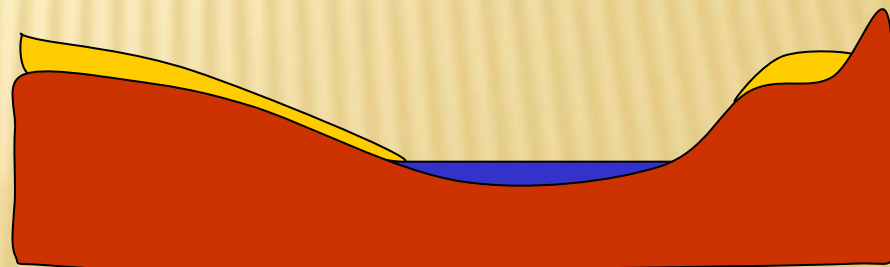
UKLÁDÁNÍ NÁNOSŮ

- ✘ Říční proud unáší s sebou písek a štěrk. Tam, kde zeslábne, zůstanou ležet. Říkáme, že řeka uložila nánosy. Při povodních se mohou nánosy ukládat i mimo říční koryto.

řeka při povodni

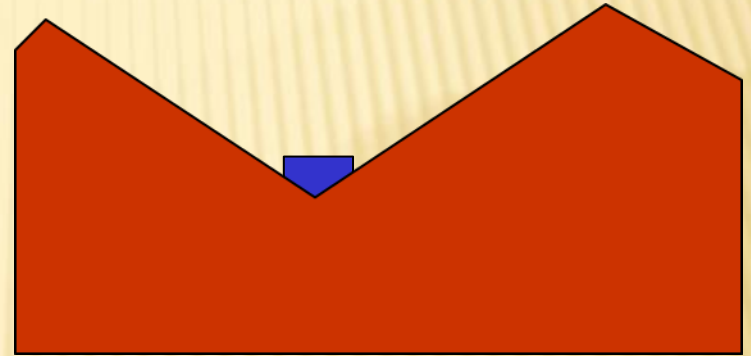

nové nánosy

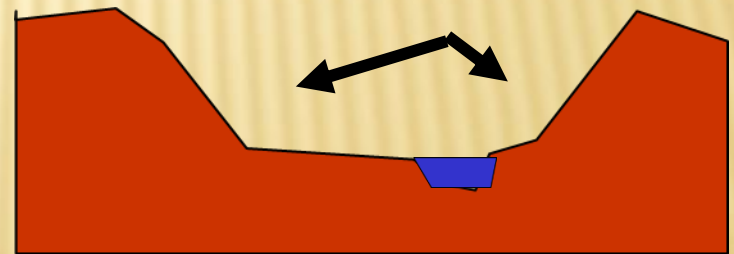
× TVARY ÚDOLÍ

× Údolí v horách často mívá tvar písmene V.

× Neckovitě údolí
× s údolní nivou

údolní
niva

VZNIK VALOUNŮ

Valouny jsou ohlazené kameny v řece.

Vznikají vzájemným obrušováním kamenů a ohlazováním vodou, která unáší písek.

[obr_0014.jpg](#)

jaroska.cz

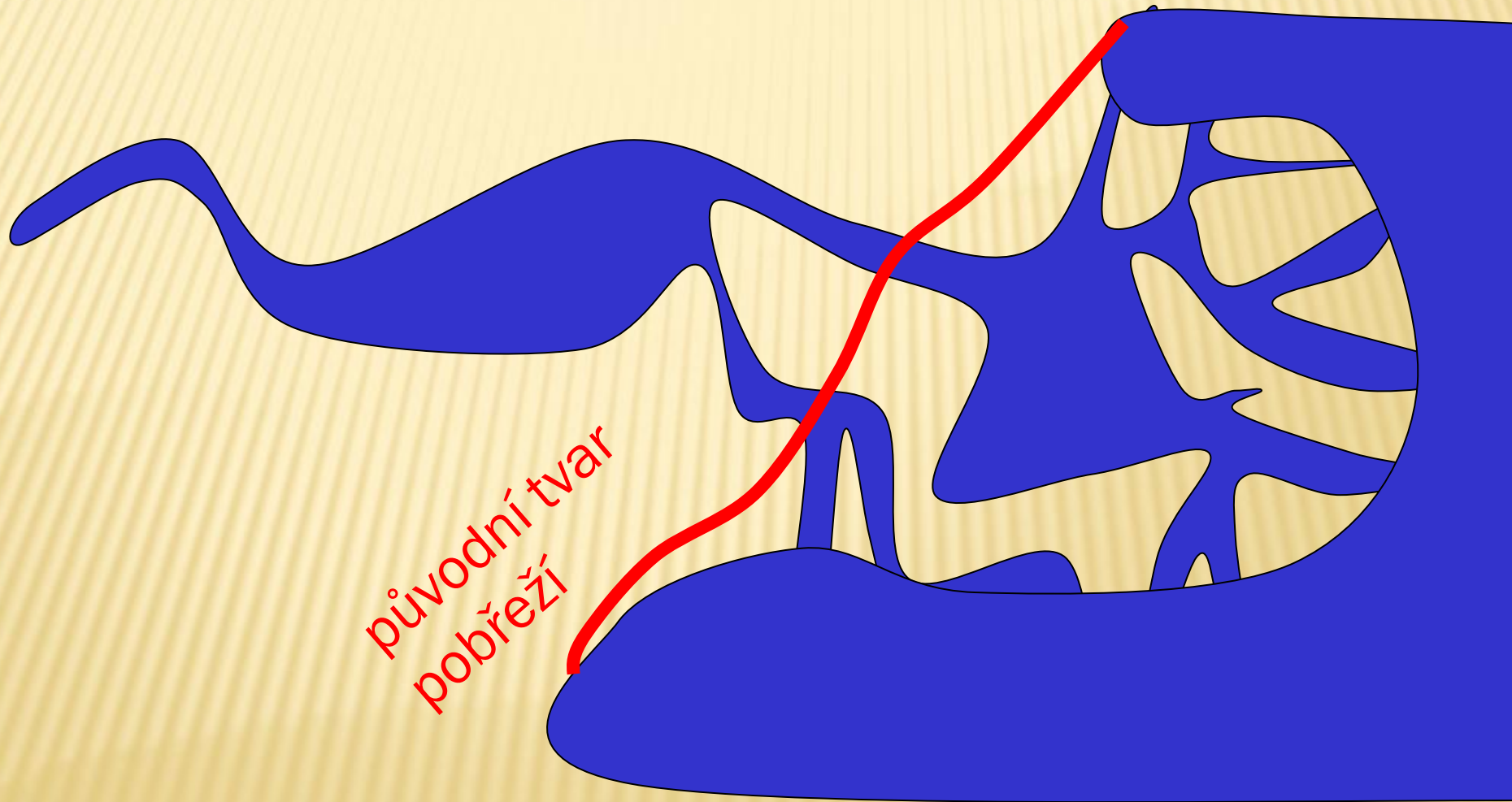
DELTA

Delta je zvláštní typ ústí řeky do moře.

Řeka se v deltě rozvětňuje do mnoha ramen.

Vzniká tam, kde moře neodnáší říční nánosy.

VZNIK DELTY

ZÁPIS

- ✘ Tekoucí voda odnáší zvětraliny, rozrušuje horniny a vymílá koryto.
- ✘ Působením vodní eroze vznikají říční údolí.
- ✘ Také vznikají meandry a delty.
- ✘ Velikost vodní eroze závisí na množství vody, spádu vodního toku a odolnosti hornin.